

Lubuszanie SKUTECKIE PRZECIW nowotworom

Wsparcie realizacji programów zdrowotnych ukierunkowanych na

WYKRYWANIE I ZAPOBIEGANIE nowotworom ZŁOSLIWYM

- JELITA GRUBEGO
- SZYJKI MACICY
- PIERSI

wśród
MIESZKAŃCÓW
WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIEGO

3. MAMMOGRAFIA

Profilaktyka raka piersi

OBJAWY RAKA PIERSI

- guz piersi wyczuwalny palcami,
- zmiana wielkości, kształtu piersi, wciążnictwo skóry lub brodawki,
- zmiana skóry na brodawce lub wokół niej, wyciek z brodawki,
- zaczernienie i zgrubienie skóry tzw. „skóra pomarańczowa”, poszerzenie żyły skóry piersi,
- powiększenie węzłów chłonnych w dole pachowym, boli samodrny lub przy ucisku obustronny lub jednostronny.

ZASAMI NIE MA ŻADNEGO WCZEŚNEGO OBJAWU I DLA TEGO TAK WAŻNE JEST SYSTEMATYCZNE WYKONYWANIE BADAŃ.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z BEZPŁATNYCH BADAŃ W RAMACH PROJEKTU?

Mieszkańcy województwa lubuskiego, kobiety w wieku od 50 do 69 lat, które nie miały wykonywanej mammografii w ciągu ostatnich 24 miesięcy lub otrzymały w ramach programu profilaktyki raka piersi w ubiegłym roku pisemne wskazanie do wykonania ponownej mammografii po 12 miesiącach i nie miały wcześniej stwierzonej zmiany nowotworowej piersi.

Uwaga: idąc na badania mammograficzne pamiętaj o zabraniu dokumentu tożsamości z numerem PESEL oraz wcześniej wykonanych badań mammograficznych.

* Badania w zakresie raka piersi finansowane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

GDZIE IKIEDY MOŻNA SIEŻBADAĆ?

Trasa przejazdu mammobusów dostępna jest na stronie internetowej www.lubuskie.pl w zakładce „zdrowie” lub na stronie internetowej Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

STACJONARNE MOŻESZ ZBADAĆ SIĘ:

- NZOZ Panoramix Gorzów Wlkp. ul. Piastowskiego 47 tel. 95 781 47 00, 779 42 80
- New Medical Sp. z o.o. Gorzów Wlkp. ul. Walczaka 25 tel. 95 735 74 00, 531 357 400
- NSZOZ „Diagnostyk” Leszek Szyński, Wojciech Kwiecień s.c. Zielona Góra, ul. Wazów 4 tel. 68 452 77 94
- Zielona Góra, ul. Wandy 27 tel. 68 452 78 07
- Aldemed Centrum Medyczne Zielona Góra, ul. Towarowa 20 tel. 68 353 06 00
- 105. Krajowy Szpital Wojskowy Żary, ul. Domańskiego 2 tel. 68 470 79 01

KTO JEST STRAKI PIERSI?

Jest to najczęstszy nowotwór złośliwy występujący u kobiet, powstający z komórek gruczołu piersiowego, który rozwija się miejscowo w piersi oraz daje przerzuty do węzłów chłonnych narządów wewnętrznych.

KTO CHORUJE?

Najczęściej kobiety po 35 roku życia (szczyt zachorowań 50-70 r.ż.). Część nowotworów piersi (ok. 10%) ma charakter dziedziczy, jednak większość powstaje w wyniku mutacji, które zachodzą w ciągu całego życia. Ryzyko zachorowania zwiększają antykonceptja hormonalna, hormonálna terapia zastępcza, a także alkohol, otyłość, bezdieta i dieta obejmująca w tuszce zwierzęce.

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską
ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
– Lubuskie 2020

Europejska Unia Społeczna

Unia Europejska

1. KOLONOSKOPIA

(POLIPEKTOMIA WRAZ OCENA
HISTOPATOLOGICZNA)

KOLONOSKOPIA - COTOJEST?

Kolonoskopia jest metodą endoskopowego badania dolnego odcinka przewodu pokarmowego (jelita grubego). Wykonanie badania jest możliwe po odpowiednim oczyściżeniu jelita z resztek pokarmowych.

Lekarz wykonujący badanie wsuwa do odbytnicy pacjenta końcowe kolonoskopu uprzednio zwilżona żelatą i stopniowo przesuwa ją wzduż jelita grubego. Badanie przebiega zposzanowaniem intymności oraz sposobem możliwie bezbolesny.

Endoskop, którymi wykonywane są badania kolonoskopowe, podlegają każdorazowej dezynfekcji wysokiego stopnia w specjalnych automatycznych myjniach endoskopowych.

COTO JEST RAK JELITA GRUBEGO?

Nowotwór jelita grubego rozwija się na skutek niekontrolowanego przez organizm rozrostu komórek w obrębie jelita grubego tworząc polipowaty twór, lub rozprzestrzeniąc się na zewnątrz w kierunku otaczających go tkanek. Drogą naczyń kwiąco-nervowych chlonnych raka może tworzyć przeszły do innych narządów.

KTO CHORUJE?

Pod względem zapadalności stanowią drugi co do częstości nowotwór złośliwy, a większość zachorowań na raka jelita grubego występuje po 60 roku życia.

Zachodzące w Polsce od lat 90. ubiegłego wieku zmiany nawyków żywieniowych spowodowały stałe zwiększańskie się liczby zachorowań na rak jelita grubego.

Do głównych czynników ryzyka zachorowania na raka jelita grubego należą:

niewłaściwą dietą zbyt bogatą w czerwone mięso (szczególnie smażone i grillowane) oraz zbyt uboga w świeże warzywa, owoce i białnik, nadwaga i łotyłość, niska aktywność fizyczna, palenie tytoniu, nadmierne spożywanie alkoholu, cukrzycy, czynniki genetyczne.

OBJAWY RAKA JELITA GRUBEGO

Rak jelita grubego zazwyczaj początkowo nie daje żadnych objawów. W późniejszym okresie mogą pojawić się:

- obecność krwi w stolicu,
- anemia (niedokrwistość),
- ubytek masy ciała,
- zaburzenia rytmu wypróżnień,
- ból brzucha.

2. CYTOLOGIA

Profilaktyka raka szyjki macicy

- palenie papierosów,
- rak szyjki macicy w rodzinie,
- przebyta radioterapia na okolicę miednicę malej,
- przyjmowanie doustnych środków antykoncepcyjnych,
- niedobór witaminy A, karotenoidów i witaminy C.

OBJAWY RAKA SZYJKI MACICY

Wczesny rak szyjki macicy zwykle nie daje żadnych objawów. Późne objawy, które może powodować rak szyjki macicy:

- krwawienie międzyśmiesiączkowe,
- krwawienie po stosunku przy badaniu ginekologicznym,
- krwawienie po menopauzie,
- krwiste upływy o nieprzyjemnym zapachu.

Jeżeli później występujące objawy, których powodem może być rak szyjki macicy to:

- ból w dole brzucha,
- obrzęk nóg,
- trudność przy oddawaniu moczu.

JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ DO BADANIA CYTOLOGICZNEGO?

- 24 godziny przed badaniem trzeba zrezygnować ze współżycia płciowego.
- 48 godzin przed badaniem nie należy używać żadnych leków dopochadowych i nie wykonywać zabiegów dopochadowowych (plukania pochwy).
- zgosić się do badania cytologicznego co najmniej dwa dni po zakonsumowaniu krwawienia miesiączkowego, nigdy w czasie jego trwania.

COTO JEST RAK SZYJKI MACICY?

Rak szyjki macicy to pierwotny, złośliwy, nowotwór narządu rodowego kobiet, rozwijający się w obrębie szyjki macicy. Miejscem rozwijania tego nowotworu jest przede wszystkim najbliższa zewnętrzna jej część, znajdująca się w pochwie, zwana tarczą części pochowej szyjki macicy ale może być również kanal szyjki macicy. Z tych właśnie miejsc pobiera się materiał do badania cytologicznego. Inwazyjnego raka szyjki macicy poprzecznie stan przedziałowy zwany wewnątrz nablonkową neoplazją szyjki macicy (ang. cervical intraepithelial neoplasia, CIN).

KTO CHORUJE?

Rak szyjki macicy jest w skali świata drugim pod względem częstości występującym nowotworem kobiet, po raku piersi. Najwięcej kobiet choruje na ten nowotwór między 45 a 59 rokiem życia, ale zachorować może zarówno kobieta młoda, jak i starsza.

MIEJSCE I TERMIN REALIZACJI BADAN:

Rejestracja pacjentów od drugiej połowy lipca br., realizacja badań – od 1 sierpnia 2017 r.

ZDROJOWA Clinic

Lubuskie Centrum Gastroenterologii i Hepatologii

Dariusz Gieżowski

Zielona Góra, ul. Zdrojowa 2, 65-142
tel. 68 320 37 55, kom. 607 201 202.

- uwaga! nie realizujemy zwrotu kosztów dojazdu za badanie, które odbył się wcześniej.

CZYNNIKI RYZYKOWE:

- zakażenie wirusami, przede wszystkim HPV 16, 18, HSV-2, chlamydiami, przewlekłą bakteriami,
- wcześnie rozwijające się przyczepy piciowej,
- częsta zmiana partnerów seksualnych lub utrzymywanie stosunków seksualnych z partnerem, który miał (ma) wielu partnerów seksualnych
- liczne i poradne zwroty kosztów dojazdu, dostępna jest na stronie internetowej www.lubuskie.pl/w_zakladie_zdrowie*

PAMIĘTAJ!

Wykrycie raka we wczesnym stadium choroby nie oznacza rezygnacji z dalszego życia. Medycyna dysponuje coraz lepszymi metodami leczenia, które w istocny sposób wydłużają życie i jego komfort. Poddanie się wszystkim dostępnym terapiom daje szansę na pełne wyleczenie. Choroba nowotworowa jest coraz częściej choroba przewlekła, jak np. cukrzycy. Naiwaniejsza jest wczesna diagnoza i leczenie! Nie czekaj, zgłoś się na badanie od razu. Zabierz ze sobą małe, stroste, sąsiadki, przyjacielki.